

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Následný management obnovovaných ploch

Ondřej Špulák, Jan Leugner
VÚLHM, Výzkumná stanice Opočno

Závěrečný seminář projektu, 11. 4. 2024, Žďár nad Sázavou

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Východiska

- zajistit věkovou, druhovou i prostorovou diverzitu porostů
- individuální přístup ke každé ploše s maximálním zohledněním jejího přirozeného potenciálu
- základní přístupy:
 - kombinovaná obnova – očekávání a využití přirozené obnovy, následné doplnění
 - zahájení dvoufázové obnovy

Ochranná opatření na založených plochách

- monitorování a vyhodnocování přirozené obnovy
- ochrana proti buřeni
 - podmíněno stavem porostu před kalamitou
 - selektivně – zachování užitečného náletu
 - *chemická*: selektivní nebo retardační herbicidy
 - *mechanická*: neceloplošně; sežínání na vysoké strniště u citlivějších dřevin
- ochrana proti biotickým škodám (zvěř, hlodavci, klikoroh apod.)
 - *zvěř*: údržba oplocenek, ochran; repelentní prostředky
 - základem je místní znalost aktuální situace

Následný pěstební postup na založených plochách

- dle mapování a zkušeností: **největší potenciál přirozené obnovy BR a SM**, místy s OS, MD a BO
 - anemochorní druhy – dolet semen cca 50 – 100 m
 - hlavní rizika: nepříznivé podmínky holin (mikroklima, půdní podm.) a buřeň
- pokud není přirozená obnova postačující - **doplňovat dosadbou** dřevin s dostatečným růstovým potenciálem
- **podsadby cílových dřevin** při dvoufázovém postupu obnovy do cca 10letých porostů přípravných dřevin (BR, OS, (OL))

Výchova porostů založených kombinovanou obnovou

- Východiska:
 - **předpoklad:** často dvouetážové porosty s přípravnými v horní etáži (zejména BR) -> hlavní pěstební úsilí prvních desetiletí soustředěno na přípravné dřeviny
 - pokles délky zelené koruny pod 50 % -> snížení přírůstu a stability bříz
 - v zahraničí: využití vyšlechtěných jedinců BR; nižší hektarové počty; vyvětlování cílových bříz
 - obmýtí BR max. 50 (60) let – pak zvýšené riziko zhoršení zdravotního stavu nebo kvality
- Tři základní modely...

- **Model A – porosty s dominancí BR**

- obmýtlí 40-60 let, produkce cenných sortimentů
- včasné prostřihávky (čistky)
 - při horní výšce 3 – 5 m -> hustotu 2 500 – 3 000 ks/ha; rozčlenění; negativní v nadúrovni/úrovni
- zásahy
 - při horní výšce 8 – 10 m (10-15 let), -> 1200-1500 ks/ha; negativní v úrovni; péče o délku korun
 - po 5 letech -> 600 – 750 ks/ha; potenciální cílové stromy do 400 ks/ha; vyvětňování do 150 ks/ha, suché větve celoročně
 - v 10 – 15letých intervalech, uvolňování cílových stromů (do 100 ks/ha)
 - v kvalitních porostech na vhodných stanovištích dřívější dosažení cílové tloušťky (40-50 let)
- včasné zásahy = podpora stability porostu
- *založené kostry porostů dávají předpoklad, že v zájmovém území bude zastoupený okrajově*

- **Model B – smíšené porosty přípravných a světlomilných dřevin**

- ekologická a výchovná funkce přípravné dřeviny; obmýtí přípravné dřeviny cca do 20 let
 - první zásah do 10 let věku přípr. dřevin -> 400 – 1000 ks/ha dle stavu cílové dřeviny
 - ve 20 letech ponechání přípr. dřeviny pouze v mezerách cílové etáže -> vytěžená hmota pro energetické účely, příp. vláknina
 - při intenzivním zásahu: riziko pařezové výmladnosti BR -> krytí půdního povrchu spodní etáží tlumí pařezovou výmladnost
- *zejm. na polesí Nové Veselí (BR s DB, KL a BO)*

- **Model C – smíšené porosty přípravné dřeviny a druhů snášejších stín**

- BR s JD, BK, SM; smíšení až do doby obmýetí BR
- zásahy v BR:
 - cca v 10 letech uvolnění dřevin pod porostní clonou, příp. úprava podmínek pro jejich vnášení
 - další zásahy dle porostní situace a dřevin pod clonou – u dřevin s vyššími nároky na světlo vyšší intenzita
 - cílové tloušťky BR cca v 40 letech

- *zejména na polesí Račín*

- *očekávání masívní přirozené obnovy SM s potřebou podpory SM etáže i dalších dřevin ve směsi*

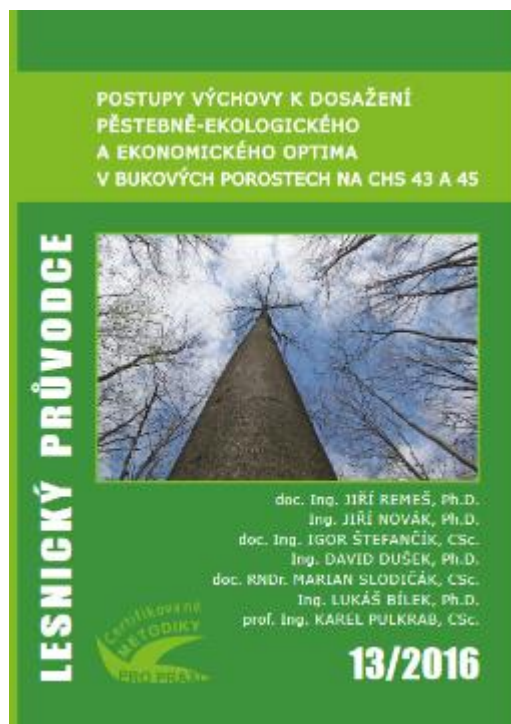
Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Výchova porostů cílových dřevin

- s převahou smrku
 - podpora přimíšených a vtroušených dřevin
 - zásahy:
 - při horní porostní výšce (ho) 1 až 2 m -> 3000 až 3500 ks/ha
 - živné st.: při ho 7 m na cca 1800 ks/ha; pak cca 15leté intervaly
 - chudší st.: při ho 7 m na cca 2200 ks/ha; pak cca dvacetileté intervaly
 - porosty ohrožené větrem (sněhem) – již při ho 5 m na cca 1600 ks/ha!
 - maximálně stabilizovat jednotlivé stromy – kvalita koruny ovlivňuje vitalitu a odolnost stromu

- **Lesnický průvodce – metodiky pro praxi**
 - edice vydávaná VÚLHM
 - <https://www.vulhm.cz/aktivity/vydavatelaska-cinnost/lesnicky-pruvodce/>

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

Děkuji za pozornost!

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.